

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI DERGİSİ

DİNİ, AHLÂKİ, EDEBİ, MESLEKİ AYLIK DERGİ

3. Cilt

Mayıs — 1964

5. Sayı

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
TURİZM SEZONUNUN BAŞLAMASI DOLAYISIYLA, SA- YIN DIYANET İŞLERİ BAŞKANIMIZIN, TEŞKİLÂTIMIZ ELEMENLARINA ÖNEMLİ BİR GENELGESİ	131
3 MÜŞAVERE KURULU KARARI	132
SABİT FİKİR VE KALB HUZURU	133
Sadeddin EVRİN	
KAN DÂVALARI	136
Mehmet ORUÇ	
MAYISLARDA YAŞIYAN RUH	138
Ahmet YÜZENDAĞ	
FÂTİH'İN CİHAD-I EKBER'İ VE CİHAD-I ASGAR'İ	141
Halim Bâki KUNTER	
İSTANBUL'U FETHEDEN YENİÇERİYE GAZEL	142
Yahya Kemal BEYATLI	
Ölümünün Yıldönümü Dolayısıyla :	
ELMALI'LI KÜÇÜK HAMDİ EFENDİ	144
MÜSLÜMANLIK DÂİMA İLERLEMİYİ EMREDER	146
M. Şevki ÖZMEN	
SORUMLULUK DUYGUSU, AHLAK GÜZELLİĞİ VE İYİ- NİYET	148
Veli ERTAN	
12 İMAM TEFRİKASI HAKKINDA	150
İSLÂMDA YARDIMLAŞMANIN İNCELİKLERİ	152
Abdullah GÜVENÇ	
OSMANLI ŞEYHÜLİSLÂMLARININ TERÂCİM-İ AHVÂLİ İbn-i Kemal Ahmed ŞEMSÜ'D-DİN EFENDİ	154
FETVÂ EMİNLERİ (Geçen sayıdan devam)	155
M. Vamık Şükrü ALTINBAŞ	
BAŞARILI MESLEKDAŞLARIMIZ	156
HABERLER	157
Dış Basın - İç Basın - Teşkilât Haberleri	
TAYINLAR	160

İSLÂMDA YARDIMLAŞMANIN İNCELİKLERİ

Abdullah GÜVENÇ

Cenâb-ı Hakk, mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerim'de buyuruyor ki: «Hayır ve fazilet yolunda çalışanlara yardım edin, şer ve rezilet ile uğraşanlara yardım etmeyin.» (Mâide Sûresi, âyet 2).

İçtimaî yardım, İslâm'da mühim bir yer tutar. Bundan dolayıdır ki, zekât farz, fıtır sadakası ve kurban vâcip kılınmıştır. Farz veya vâcip olanlardan başka mal, beden, ve türlü yollarla yardım yapmak suretiyle insanlar arasında karşılıklı sevgi ve saygının yaşatılması, İslâm'da ana prensip kabul edilmiştir. Yardımlaşmak ve dolayısıyla kardeşliği yaşatmak, zengin olmağa bağlı değildir. Herkes gücünün yettiği şekilde ve gücünün yettiği kadar yardım yapmakla mükelleftir. Nitekim Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şeriflerinde: «Kul, din kardeşinin yardımına koştukça, Allah da ona yardım eder.» buyurmuştur.

Peygamber Efendimizin insanlar arasında karşılıklı dayanışmayı sağlamak ve devam ettirmek gâyesini güden şu hadîs-i şerifleri de ne kadar önemli ve dikkat çekicidir:

«İnsan vücudunda (360) eklem vardır ki, bunların her birinin sağladığı nimet için her gün bir sadaka verilmelidir.» Efendimizin bu emirleri ilk duyulduğunda her ne kadar bizi korkutacak gibi olursa da açıklanınca bu vazifenin ne kadar kolay olduğunu anlamakta güçlük çekmeyiz.

Peygamberimizin bu emir ve tavsiyeleri aynı zamanda içtimaî hayatın devam ve düzenine en büyük yardımcı olduğu da şüphe götürmez bir gerçektir.

Bu sadakalar şöyle sıralanmaktadır:

Güneşin doğduğu her günde, birbiriyle anlaşamayan iki kişi arasında adaletle hükmetmek veya onların (adaletten ayrılmamak şartıyla) aralarını bulmak, aralarında dargınlık olmuş ise barıştırmak, yahut da bir alım satım işinde uyuşmamışlarsa pazarlıklarını yapmak bir sadakadır. Bineğine binemiyen ihtiyar, sakat, zayıf, kucağı çocuklu bir kimseye yardım ederek bindirmek ya da yükünü kaldırmak veyahut vasıtalarda onlara yer vermek sadakadır. Çünkü yeryüzündekilere merhamet eden kimselere Allah da merhamet eder. Hatır sormak, güzel söz söylemek veya sevindirecek hayırlı bir haberi vermek sadakadır. Namaz kılmak için atılan adımların her biri bir sadakadır. İnsanların gelip geçeceği yerlerde ve yollarda gelip geçmeyi güçleştirecek taş, çamur, diken, çukur, su birikintisi ve benzeri şeyleri gidermek de sadakadır.

Bu türlü hal ve hareketler sadaka ve sevap olduğu gibi bilâkis her ne suretle olursa olsun insanları rahatsız etmek de o derece günahdır. Çünkü,

Peygamber Efendimiz yine bir hadîs-i şerîflerinde : «Bir mü'min diğer bir mü'mine eziyet ederse bana eziyet etmiş, bana eziyet eden de Allah'a eziyet etmiş olur.» buyurur. Binaenaleyh, başkalarını üzmeten, incitmekten son derece çekinmelidir.

Bizler yaşayışımızın icâbı olarak her zaman yardım etmeğe ve yardım edilmeğe muhtaç bir durumda bulunuyoruz demektir. Bu itibarla izahına çalıştığımız bu hadîs-i şerîfler gereğince hareket ettiğimizde hayatımızda devamlı bir kolaylık elde ettiğimiz gibi bu emir ve tavsiyelere uymayışımız da o derece yaşayışımızı güçleştirir. Halbuki, insanların cemiyet halinde köyler, kasabalar, şehirler kurarak, büyük toplumlar, milletler halinde yaşamalarının en önemli gâyesi yardımlaşarak hayâtı kolaylaştırmak ve rahat bir yaşama sağlamaktır. Aksi takdirde toplumun ve toplu yaşamının gayesinden uzak kalmış oluruz ki, bu takdirde insanlar arasında devam ettirilmesi gereken karşılıklı sevgi ve saygı bağları gevşer. Böylelikle de toplumu meydana getiren ferdler yalnız kendilerini düşünmeğe ve kendilerini koruyup kurtarmağa özenirler ki, egoisliğin hâkim olduğu bir toplum dünyâda rahat yüzü göremez. Salih amelden mahrum ve eli boş olarak âhiret âlemine intikal ettiği için de Allah'ın rızasından uzak kalır, azabına müstehak olmuş olur.

İşte bu açıklamadan anlaşılıyor ki, İslâmın vazettiği esaslar, bütün emirler ve yasaklar bizi dünya ve âhirette saâdet ve selâmete kavuşturmak maksadına dayanır. Binaenaleyh emir ve yasakları gözeterek tam bir teslimiyet içinde yaşamamız, hem şahsımızı hem de birlikte yaşadığımız bütün insanları korumak ve kurtarmak olacağından bu türlü davranışlarımızla iyi bir insan, olgun bir Müslüman olarak insanların hoşnutluğunu kazanır, Allah'ın da rızasına kavuşmuş oluruz.

★ Havalarını koruyamayan uluslar, âtilerinden emin olamazlar.

★ Çiftçinin yüzünü güldürecek, mahsulünün çoğalmasıdır. Mahsulü çoğaltmak ise tarım mücâdelesini ile elde edilir. Türk Hava Kurumu tarım mücâdelesinde uçaklarıyla çiftçilerimizin hizmetindedir.